

Adroddiad Archwilio Cyfrifon – Cyd- bwyllgor Bargen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe

Blwyddyn archwilio: 2023-24

Dyddiad cyhoeddi: Hydref 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4533A2024

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol. Ceir rhagor o wybodaeth yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân â'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel y disgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddi unrhyw swyddogaethau.

Ni dderbynnir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, pan fo hynny'n gymwys, yr archwilydd penodedig mewn cysylltiad ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu weithiwr arall yn eu rhinwedd unigol nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partiön perthnasol. Mewn cysylltiad â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, phan fo hynny'n berthnasol, yr archwilydd penodedig yn drydydd partiön perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Ynglŷn ag Archwilio Cymru

Ein nodau a'n huchelgeisiau

Rhoi Sicrwydd

i bobl Cymru bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda

Egluro

sut mae arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio a sut mae'n diwallu anghenion pobl

Ysbrydoli

a grymuso'r sector cyhoeddus yng Nghymru i wella

Manteisio'n llawn ar ein persbectif, ein harbenigedd a'n dyfnder mewnwelediad unigryw

Cryfhau ein sefyllfa fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol

Cynyddu ein gwelededd, ein dylanwad a'n perthnasedd

Bod yn sefydliad enghreifftiol ar gyfer y sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Cipolwg ar eich archwiliad	6
Adroddiad manwl	
Perthnasedd datganiadau ariannol	8
Cydymffurfiaeth foesegol	9
Barn archwilio arfaethedig	10
Materion sy'n codi yn ystod yr archwiliad	11
Atodiadau	
Atodiad 1 – Adroddiad archwilio arfaethedig	13
Atodiad 2 – Llythyr cynrychiolaeth	19
Atodiad 3 – Crynodeb o gywiriadau a wnaed	23
Ansawdd archwilio	24
Eich cefnogi chi	26

Cyflwyniad

Rwyf bellach wedi cwblhau fy archwiliad i raddau helaeth yn unol â'm Cynllun Archwilio 2024 dyddiedig Ebrill 2024.

Mae'r Adroddiad Archwilio Cyfrifon hwn yn crynhoi prif ganfyddiadau fy archwiliad o'ch cyfrifon 2023-24. Mae fy nhîm eisoes wedi trafod y rhain gyda'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol a'i dîm.

Rwy'n ddiolchgar iawn i'ch swyddogion am eu cefnogaeth i gynnal yr archwiliad hwn.

Cipolwg ar eich archwiliad

Barn archwilio

Rydym yn cynnig rhoi barn ddiamod ar y cyfrifon.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd o dan adrannau eraill fy adroddiad, h.y. y rhai sy'n ymwneud â phryderon; gwybodaeth arall; materion eraill; neu faterion yr wyf yn eu hadrodd yn ôl eithriad.

Materion sylweddol

Nid oes unrhyw gamddatganiadau na materion arwyddocaol i'w nodi.

Perthnasedd

Perthnasedd	£427,353
Trothwy adrodd ('dibwys')	£21,368
Meysydd o ddiddordeb penodol	
<ul style="list-style-type: none"> Cydnabyddiaeth Uwch-aelodau o Staff	£1,000
<ul style="list-style-type: none"> Datgeliadau partion cysylltiedig (trafodion yn ymwneud ag unigolion)	£1,000

Perthnasedd datganiadau ariannol

Perthnasedd £427,353

Fy nod yw nodi a chywiro camddatganiadau arwyddocaol, h.y., y rhai a allai fel arall achosi camarwain defnyddiwr y cyfrifon.

Cyfrifir perthnasedd gan ddefnyddio:

- Gwariant gros gwirioneddol 2023-24 o £42,735,266
- Canran perthnasedd o 1%

Rwy'n cymhwyso'r ganran berthnasedd i wariant gros i gyfrifo perthnasedd.

Byddaf yn rhoi gwybod i chi am unrhyw gamddatganiadau sy'n uwch na £21,368 a gyfrifir fel 5% o berthnasedd (a elwir yn 'lefel ddibwys').

Meysydd o ddiddordeb penodol

Mae rhai meysydd o'r cyfrifon a allai fod yn bwysicach i ddefnyddiwr y cyfrifon. Rydym yn gosod lefelau perthnasedd is ar gyfer y rhain fel a ganlyn:

- Cydnabyddiaeth Uwch-aelodau o Staff £1,000
- Datgeliadau partïon cysylltiedig (trafodion yn ymwneud ag unigolion) £1,000

Cydymffurfiaeth foesegol

Cydymffurfio â safonau moesegol

Rydym yn credu:

- ein bod wedi cydymffurfio â'r safonau moesegol y mae'n ofynnol i ni eu dilyn wrth gyflawni ein gwaith;
- ein bod wedi aros yn annibynnol arnoch chi eich hun;
- nid yw ein gwrthrychedd wedi'i gynnwys;
- nid oes gennym unrhyw berthynas a allai danseilio ein hannibyniaeth na'n gwrthrychedd.

Barn archwilio arfaethedig

Barn archwilio

Rydym yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod ar gyfrifon eleni unwaith y byddwch wedi rhoi Llythyr Cynrychiolaeth i ni (gweler isod).

Nodir ein hadroddiad archwilio arfaethedig yn **Atodiad 1**.

Llythyr cynrychiolaeth

Llythyr ffurfiol yw Llythyr Cynrychiolaeth lle rydych yn cadarnhau i ni gywirdeb a chyflawnrwydd y wybodaeth a ddarparwyd i ni yn ystod yr archwiliad. Nodir bod rhywfaint o'r wybodaeth hon yn angenrheidiol drwy archwilio safonau; gall gwybodaeth arall ymwneud yn benodol â'ch archwiliad.

Mae'r llythyr yr ydym yn gofyn i chi ei lofnodi wedi'i gynnwys yn **Atodiad 2**.

Materion a gododd yn ystod yr archwiliad

Camddatganiadau

Mae camddatganiad yn codi pan nad yw gwybodaeth yn y cyfrifon yn unol â safonau cyfrifyddu.

Camddatganiadau heb eu cywiro

Nid oes unrhyw gamddatganiadau wedi'u nodi yn y cyfrifon, sydd heb eu cywiro o hyd.

Camddatganiadau wedi'u cywiro

Yn ystod ein harchwiliad, gwnaethom nodi camddatganiadau sydd wedi'u cywiro gan reolwyr, ond y credwn y dylid tynnu eich sylw atynt.

Mae'r rhain i'w gweld yn **Atodiad 3**.

Materion pwysig eraill

Yn ogystal â chamddatganiadau a nodwyd yn ystod yr archwiliad, rydym hefyd yn adrodd am faterion pwysig eraill i chi.

Ni nodwyd unrhyw faterion o'r fath yn ystod yr archwiliad.

Atodiad 1

Adroddiad archwilio arfaethedig

Adroddiad yr archwilydd annibynnol ar Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyd-bwyllgor Bargen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor Bargen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor Bargen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe yn cynnwys y Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth-gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian, a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifo sylweddol.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol sydd wedi'i gymhwyso wrth baratoi yn gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol, fel y'u dehonglir a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Yn fy marn i, ym mhob ffordd faterol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor Bargen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe ar 31 Mawrth 2024, ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglir a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Sail barn

Cynhaliiais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar y Cyd-bwyllgor yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesebol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o'r sail gyfredol o gyfrifo wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Cyd-bwyllgor i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o 12 mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd ar hynny. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall sydd yn yr adroddiad blynyddol Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn benodol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu fel arall mae'n ymddangos ei bod wedi'i cham-ddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau materol o'r fath neu gamddatganiadau materol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf i, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad materol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd am y ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24;
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion yr wyf yn adrodd amdanynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth y Cyd-bwyllgor a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, yr wyf yn eu hadrodd i chi, os, yn fy marn i:

- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid yw cofnodion cyfrifeg digonol wedi'u cadw, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad ymwelwyd â hwy gan fy nhîm;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn y Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon a nodir ar dudalennau 19-20, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am y canlynol:

- paratoi'r datganiad cyfrifon sy'n rhoi barn wir a theg ac yn cydymffurfio ag arferion priodol;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- Mae rheolaethau mewnol fel y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu arnynt yn angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau cyfrifon heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad;
- asesu gallu'r Cyd-bwyllgor i barhau fel mater o drefn, datgelu fel y bo'n berthnasol, materion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail barhaus cyfrifyddu oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan y Cyngor yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn ddeunydd os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i

ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau yn cynnwys y canlynol:

- Holi rheolaeth, pennaeth archwilio mewnol y Cyd-bwyllgor a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Cyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe sy'n ymwneud â:
  - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
  - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheuaeth o dwyll neu dwyll honedig;
  - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll wrth bostio cyfnodolion anarferol.
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Cyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Cyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe.
- cael dealltwriaeth o berthnasoedd partïon cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datganiadau ariannol a phrofion i ddogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod;
- holi rheolwyr, y Cyd-bwyllgor a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymgyfreitha, a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Cyd-bwyllgor;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy wrthdroi rheolaeth rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Gwnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau a nodwyd yn berthnasol a risgiau posibl i dwyll i'r holl dîm archwilio, a pharhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn cael ei effeithio gan yr anhawster cynhenid wrth ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe, a natur, amseru a maint y gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau archwilydd eraill

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio sylweddol, ymhlith materion eraill, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Rwy'n ardystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton

1 Cwr y Ddinas

Archwilydd Cyffredinol Cymru Stryd Tyndall

21 Tachwedd 2024

Caerdydd,

CF10 4BZ

Atodiad 2

Llythyr sylwadau terfynol

[Pennawd llythyr y corff archwiliedig]

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Swyddfa Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd

CF10 4BZ

20 Tachwedd 2024

Sylwadau ar ddatganiadau ariannol 2023-24

Darperir y llythyr hwn mewn cysylltiad â'ch archwiliad o'r datganiadau ariannol (gan gynnwys y rhan honno o'r Adroddiad ar Gydnabyddiaeth Ariannol sy'n destun archwiliad) gan Gyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 er mwyn mynegi barn ar eu gwirionedd a'u tegwch a'u paratoi priodol.

Rydym yn cadarnhau, hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, ar ôl gwneud ymholiadau fel y tybiwn yn ddigonol, y gallwn wneud y sylwadau canlynol i chi.

Sylwadau'r rheolwyr

Cyfrifoldebau

Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau ar gyfer:

- paratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol a Chod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24; yn benodol, mae'r datganiadau ariannol yn rhoi barn wir a theg yn unol â hynny;
- dylunio, gweithredu, cynnal ac adolygu rheolaeth fewnol i atal a chanfod twyll a chamgymeriad.

Gwybodaeth a ddarperir

Rydym wedi rhoi i chi:

- mynediad llawn at:
  - yr holl wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i baratoi'r datganiadau ariannol megis llyfrau cyfrifon a dogfennau ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
  - gwybodaeth ychwanegol yr ydych wedi gofyn amdani gennym at ddibenion yr archwiliad;
  - mynediad anghyfyngedig i staff y gwnaethoch benderfynu arnynt ei bod yn angenrheidiol cael tystiolaeth archwilio.
- canlyniadau ein hasesiad o'r risg y gall y datganiadau ariannol gael eu cam-ddatgan yn sylweddol o ganlyniad i dwyll;
- ein gwybodaeth am dwyll neu amheuaeth o dwyll yr ydym yn ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar Gyd-bwyllgor Bargaen Dinas-Ranbarth Bae Abertawe ac yn cynnwys:
  - rheolwyr;
  - gweithwyr sydd â rolau sylweddol mewn rheolaeth fewnol; neu
  - eraill lle gallai'r twyll gael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol.
- ein gwybodaeth am unrhyw honiadau o dwyll, neu amheuaeth o dwyll, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a gyflëwyd gan weithwyr, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill;
- ein gwybodaeth am yr holl achosion hysbys o ddiffyg cydymffurfio neu amheuaeth o beidio â chydymffurfio â deddfau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol;
- hunaniaeth yr holl bartïon cysylltiedig, a holl berthnasoedd a thrafodion partïon cysylltiedig yr ydym yn ymwybodol ohonynt.

Sylwadau am y datganiadau ariannol

Mae'r holl drafodion, asedau a rhwymedigaethau wedi'u cofnodi yn y cofnodion cyfrifeg ac yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau ariannol.

Mae rhagdybiaethau sylweddol a ddefnyddir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu, gan gynnwys y rhai a fesurir ar werth teg, yn rhesymol.

Mae perthnasoedd a thrafodion partïon cysylltiedig wedi'u cyfrif a'u datgelu'n briodol.

Mae'r holl ddigwyddiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad adrodd y mae angen eu haddasu neu eu datgelu wedi'u haddasu neu eu datgelu.

Mae'r holl ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol neu bosibl y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol wedi'u datgelu i'r archwilydd ac wedi cyfrif amdanynt a'u datgelu yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol cymwys.

Mae'r datganiadau ariannol yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau. Nid oes unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro yn y datganiadau ariannol.

Sylwadau gan y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu

Rydym yn cydnabod bod y sylwadau a wnaed gan reolwyr, uchod, wedi cael eu trafod gyda ni.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb dros baratoi datganiadau ariannol gwir a theg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol cymwys. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan y Pwyllgor ar 20 Tachwedd 2024

Rydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd yr holl gamau y dylem fod wedi'u cymryd er mwyn gwneud ein hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau ei bod wedi'i chyfleu i chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych yn ymwybodol ohoni.

Llofnodwyd gan:

Swyddog Adran 151

Dyddiad:

Llofnodwyd gan:

Cadeirydd y Pwyllgor

Dyddiad:

Atodiad 3

Crynodeb o'r cywiriadau a wnaed:

Yn ystod ein harchwiliad, gwnaethom nodi'r camddatganiadau canlynol sydd wedi'u cywiro gan reolwyr, ond yr ydym yn ystyried y dylid tynnu'ch sylw atynt.

Gwerth y cywiriad	Maes cyfrifon	Esboniad
Amrywiol (Dim effaith gyffredinol ar y datganiadau sylfaenol)	Trafodion Partïon Cysylltiedig (Nodyn 7): Gwnaed y diwygiadau canlynol i Nodyn 7 er mwyn sicrhau bod y nodyn yn cytuno â'r cyfriflyfr:- <ul style="list-style-type: none"> Gwariant Refeniw Cyngor Dinas a Sir Abertawe o £632,776 i £813,419 a Gwariant Cyfalaf o £13,507,176 i £13,171,076; Gwariant Refeniw Cyngor Sir Castell-nedd Port Talbot o £569,781 i £802,604 Gan mai nodyn datgelu yw hwn, nid oedd unrhyw effaith gyffredinol ar y datganiadau sylfaenol.	Er mwyn sicrhau cywirdeb y datganiadau ariannol
Amrywiol (Dim effaith gyffredinol ar y datganiadau sylfaenol)	Gwnaed nifer o fân newidiadau eraill i'r datganiadau ariannol yn ymwneud â naill ai diwygiadau i ddatgeliadau gwybodaeth, newidiadau naratif neu wallau teipio.	Er mwyn sicrhau cywirdeb y datganiadau ariannol.

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru'n un llwyr. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio model tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlynu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Creffir yn annibynnol ar ein gwaith gan QAD*, ac mae ein Cadeirydd yn gweithredu fel dolen gyswilt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. I gael rhagor o wybodaeth, gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2023](#).

Ein Pobl

Ffurir y llinell sicrwydd gyntaf gan ein staff a'n rheolwyr sy'n gyfrifol yn unigol ac ar y cyd am gyflawni'r safonau o ansawdd archwilio yr ydym yn dyheu amdanynt.

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwyllo ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio

Ffurir yr ail linell sicrwydd gan y polisïau, yr offer, y ddysg a'r datblygiad, y canllawiau, a'r arweinyddiaeth a ddarparwn i'n staff i'w cefnogi i gyrraedd y safonau ansawdd archwilio hynny.

- Rhaglen archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

Ffurir y drydedd linell sicrwydd gan y gweithgareddau hynny sy'n rhoi sicrwydd annibynnol dros effeithiolrwydd y ddwy linell sicrwydd gyntaf.

- Adolygiadau Rheoli Ansawdd Ymgysylltu
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddi'r achos sylfaenol
- Adolygiad gan gymheiriad
- Y Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

*Cangen monitro ansawdd Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr yw'r Adran Sicrhau Ansawdd.

Eich cefnogi chi

Mae Archwilio Cymru wedi datblygu amrywiaeth o adnoddau i gefnogi craffu ar gyrff cyhoeddus Cymru ac i gefnogi'r gyrff hynny i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu i bobl Cymru.

Ewch i'n gwefan i ganfod:

	ein gwaith Arfer Da lle rydym yn rhannu arferion a mewnwelediadau newydd o'n gwaith archwilio i gefnogi ein hamcanion i roi sicrwydd, egluro ac ysbrydoli.
	ein cylchlythyr sy'n darparu diweddariadau rheolaidd i chi am ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.
	ein cyhoeddiadau sy'n cwmpasu ein gwaith archwilio a gwblhawyd mewn gyrff cyhoeddus.
	gwybodaeth am ein blaenraglen o waith archwilio perfformiad 2023-2026 a gaiff ei llywio gan weithgarwch ymgysylltu â rhanddeiliaid a'n dadansoddiad sy'n rhoi darlun o wasanaethau cyhoeddus.
	amryw offerynnau data a ffeithluniau i'ch helpu i gael dealltwriaeth well am dueddiadau gwariant cyhoeddus gan gynnwys ystod o fewnwelediadau eraill i graffu ar ddarparu gwasanaethau cyhoeddus.

Ceir rhagor o wybodaeth am Archwilio Cymru yn ein [Cynllun Blynyddol 2024-25](#) a hefyd [Ein Strategaeth 2022-27](#).

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.